

Foia enciclopedică și beletristică cu ilustrațiuni.

PEȘTA

Vineri

7/19 iunie

Ese totu a opt'a di

Pretinlu pentru Austria

pe Jan.—jun. 4 fl. —

Pentru Romania

pe Jan.—jun. unu galbenu.

Nr.

20.

Cancelari'a redacțiunei

Strat'a lui Leopoldu Nr. 4.

unde sunt a se adresá manuscriptele și banii
de prenumeratiune.

Anulu

IV.

1868.

MIHAIU OBRENOVICIU.

Mercuri sér'a, în 10 l. c. firele electrice anuntiară lumii culte, că parcul de Topcideru lângă Belgradu deveni scen'a unei intemplări înflorătoare.

Mihaiu Obrenovicu, principele domnitoriu alu Serbiei, facandu o preambulare calare prin parculu numitu, fu atacatu și ucisu prin mai multe puscature de revolveru.

Cetitorii nostri voru aflá mai la vale între noutáti specialitáțile acestui atentatu, deci aice ne grabimu a insírá numai câte-va schiție din viéti'a acestui bunu domnitoriu și stimatu patriotu serbu, carele a pastratu totdeuna cele mai víi simpatie pentu tíer'a romaniloru.

Principele Mihaiu erá fiulu principelui Mi-

losiu Obrenovicu, fu nascutu la 4 noemvru 1823. În 1 augustu 1853 s'a casatoritu cu contes'a Juli'a Huniadi, dama magiara de o frumsetia rara. Dar casatori'a

acést'a n'a fostu binecuventata cu prunci, și la staruintiele verisiórei sale, Anc'a Costancovicu, se despartí de feme'i'a sa în iunie 1865. De atunci încóce principés'a traiesce în Vien'a cu o pensiune de 10.000 galbeni. Anc'a Costancovicu are o féta, pre care voiá a o casatori cu principele,—acést'a inse séu nu avea aplecare catra dins'a, séu convingerea sa religiósa nu-lu lasá a incheiá casatori'a cu nepót'a sa.

De la anulu 1842 pana la 1859 traiá cu tata-seu în strainetate, mai multu în Austri'a. — La 26 septemvru

MIHAIU OBRENOVICIU.

1860 tata-seu a moritu, si inca in anulu acela la 7 optomvre Port'a a intaritu pre principele Mihaiu ca succesoru, fara de a recunósce ereditatea in famili'a Obrenovicu.

Din sangele Obrenoviciloru mai esiste unu copilu de 12 ani, fiulu Mariei Obrenovicu, cunoscuta din evenimintele anului 1866 in Romani'a. Pre acest'a voiá principele sê-lu adopteze, — acuma inse despre succesorulu seu va decide scupcin'a, care se va aduná câtu mai curendu.

LIRA FEMEIEȘCA.

Multu suava . .

Multu suava primavéra,
Cu ivirea ta in tiéra
Ni adusesi floricele,
Si prin lunce brindusiele;
Éra curge 'ncetisioru
Riurelulu sioptitoriu,
Si prin crengelule tufóse
Canta merl'a amorósa,
Numa 'n pieptulu meu seracu
Nu aduse neci unu leacu,
Ci sê rabdu, sê patimescu,
Câ-ci in daru te totu iubescu.
Frundiutia de pe ogoru,
Nu-e pe lume mai greu doru,
Ca si dorulu de iubire,
Ce te scóte si din fire;
De candu baditi'a mi-e dragu,
Tóta diu'a siedu in pragu,
Nu me lasa anim'a
Sê lucru si eu ceva, —
De candu badea me iubescu,
Dorerea mea se maresce,
Diu'a, nóptea nu am pace,
Dómne, Dómne ce m'oiu face?!

Mari'a Suciu.

Frundia verde de secara . . .

Frundia verde de secara,
Badea meu e 'n alta tiéra,
Acolo dor' i-e mai bine,
Câ de candu s'a dusu nu vine,
Franta-e anim'a in mine.
Mai vina baditia-odata,
Sê nu fiu totu superata,
Vina dor' va incetá
Anim'a-mi a suspiná,
Anim'a-mi ce fara tine
Se topescu in suspine, —
Sê traiescu câtu voiú traí,
Eu pe altulu n'oiu iubi.

— Scumpa lelisior'a mea,
Plange-te tu câtu vei vré,
Dorulu nu-ti potu implini,
Ca la voi sê potu vini.
Multu me dóre anim'a,
Dar nu lasu eu tiér'a mea.
Sê me dóra câtu de reu,
N'oiu lasá eu satulu meu,
Câ sunt fete 'n tiér'a mea,
Potu iubi pe care-oiu vré, —
Si suntfete 'n satulu meu,
Potu iubi pe care vreu!

Elen'a Novacu.

Frundia verde rosmarin . . .

Frundia verde rosmarinu,
Sufletulu meu e strainu,
Par câ 'ndata voiú mori,
Câ nu-e cine m'ar iubi.

Piere flórea fara sóre,
Pieru si eu fara amóie,
Pieru, me usucu, vestediescu,
Si de doru me totu topescu.

De ce sunt in lume óre,
Gure dulci, suridietóre,
Ochi frumosi, insielatori,
Ca de dorulu lorú sê mori?!

Lucreti'a.

DACULU CELU DIN URMA.

(Novela istorica.)

(Urmare.)

Apoi dupa o pausa, óre cum multiamitu se inburdà greu pe o pele de ursu pe pamentu, si punendu-si man'a sub capu se întórse cu fati'a in susu, si asié intinsu siediu unu tempu.

Mintenu se ivì o indiana nalta si atletica cu unu instrumentu musicalu la mana in form'a unei citere, si se asiedià in apropierea regelui pe o sofa, — neglige ca o icóna depinsa cu cea mai poetica insuflare. Frumósa erá ea, in soiulu seu modelu de pictura, — hainele ei de unu gustu poeticu orientalu, a caroru volutiune desfatatóre o stringea pe la brau unu sialu ce spendiurá in josu bogatu. In urechi cercei pretiosi, si in crinii cei negri ca nóptea, inpletite decoratiuni de auru, si pe fruntea ei unu cercu ca o gloria stralucitóre cu pene de paunu si cu margaritare scumpe. Erá ea o frumsétia din care poteai cunósce tipulu, frumsétia si poesi'a orientala.

Regele privì odata la ea, apoi inchise ochii spre somnu; ér Zulmid'a, jun'a indiana intinse

maestrile sale degete prin cörde, si incepù cu o fantasía rapitóre o cantare pia, si lina, si dulce, si adormitóre privindu nencetatu cu o patima morbósa la regele ce adormea.

Candu atîpì Decebalu statù indian'a, si depunendu-si citer'a s'apropià incetu, numai in degete catra rege, — si vediendu câ dörme se lasà langa elu pe pelea cea de ursu, si privea in fati'a lui seuitata cu o patima dulce, cu o placere durcösa.

Multu tempu statù asié delectandu-se in chipulu lui si asiediendu-i crinii ce cadeau pe fatia svulturati. Apoi mai punea man'a preste elu si éra o luá si se delectá in elu cu o placere naïva.

Asié statù ca unu patrariu de óra, — apoi se sculà in pitióre si dintr'o departare de câtiva pasi privea la elu, ce dormea ca tigrulu candu si-desémna préd'a.

— Astadi se implinescu cinci ani de candu cersiesce Zulmid'a — incepù ea. Astadi se implinescu cinci ani de candu cersiescu amorulu regelui Daciei. In cinci ani s'a coptu amorulu in sufletulu meu; cinci ani te-am iubit Decebalu cu tóta ardórea sufletului meu; — adi dupa cinci ani se va schimbá joculu; va perí amorulu si va nasce ur'a, — va perí dorulu inbratiosiarü tale Decebalu, si va nasce dorulu resbunârii; câ-e sufletu indianu in acestu pieptu ce a sciutu iubi, pe cum si-va scí resbuná amorulu respinsu. — Venit'am din pompa si palatu parintiescu, câ m'a adusu sufletulu a te urmarí si a-ti cersí amorulu; si candu a disparutu speranti'a, te voi mai urmarí sê-ti facu dñelele amare, rege crancenu, fara sufletu.

Hah Asir'a, caus'a decadiutei mele sperantie dar ea va fi instrumentulu cumpletei resbunâri. Ve adorediu intrigantii Daciei, eu voi fi scul'a vóstra, prin mine sê cadia stéu'a ta Delila, si fericirea ta Decebalu.

Astfelu vorbì Zulmid'a in négr'a ei manía, astfelu arangià ea planulu resbunârii, — apoi cu drépt'a incordata ca o furía mandra esî din sala inchidiendu dupe sine usi'a incetu.

Decebalu dörmea greu, cine scie ce visá.

IV.

Suntemu intr'o tíera mandra si incantatóre, plina de poesia si de suvenir: in Tesali'a romantica si dulce.

Dörme tóta natur'a intr'unu velu de auru, in velulu fantasticeii lune, ca o mirésa blanda in velulu celu de nunta. Nóptea se pare câ asculta cum ambla secretele cele nevediuete prin aeru si prin pamentu. Atâta érá de tacuta, tainica, lina.

Departu in drépt'a, in stang'a, si in tóte partíle neci o doina, neci unu versu, neci o miscare, umbra séu aparintia. — Departu câtu cuprinde ochiulu si audiulu, e nóptea blanda, balaiu, incantatóre si lina fara sioptu

Asié ti-vine a aredicá ochii in stele sê adormi asié meditandu.

Departu — preste campíi romantice, departu preste dalme poleite cu radie — se vede o albétia gigantica, aurita de luna ca unu fuioru de flacara, intrunu coltiu de munte luminandu.

Acolo se redica misteriósa capela — oraclulu daciloru. Lun'a se jucá pe fruntariulu ei ca pe fruntea unui gigante din poveste, — si elu se redicá superbu prin nópte acolo in coltiu celu de stanca, sê para câ scie câ elu e oraclulu daciloru.

Pe campí'a Tesaliei frumóse si floróse — albíta de pulvere, se vede o umbra trecandu calare cu armasariu in spume bine tropotindu.

In fati'a lui ai puté oservá unu vulturu de genu maretiu, in ochii lui sagéta ce omóra, si in fug'a lui cea desperata, graba fara amanare.

Fug'a lui érá continua, strumenu si frumosu voiniculu ca unu rege falnicu, nesdravenu armasariulu, si coifulu lui luminá ca radi'a prin nópte naintandu.

Intr'unu locu la unu coltiu de stanca statù in locu, se întörse cu fati'a catra luna si privì la ea unu minutu — dustusiá tempulu — apoi érá si-repedí murgulu la fuga ca unu mandru dñisioru.

Si fugiá ca ventulu. — Oraclulu s'apropiá, numai diece sageti — numai cinci — numai dóue si regele stá naintea oraclului falnicu ca unu semidieu.

Apoi si-netedí calulu, si luandu-si coifulu si-stérse fruntea de sudori, — si asié fara coifulu acela afundu, asié lesne se putea cunósce, câ elu e Decebalu regele Daciei, ce vinea din castre, din castrele dacesci. Apoi dupa ce-si puse coifulu pe capu, mai privì odata la luna, apoi se întörse, si redicandu-si capulu multu tempu privì aprofundatu la fruntariulu celu giganticu si naltu a oraclului, pe care lucea lun'a fantasticu si blandu.

Apoi se urcà, de pe calu, si cu o voinicia de rege intrà pe o gaura pintre doi stani sub coltiu celu de stanca in oraclu.

Dupa câtiva pasi ce facù prin acést'a strintóre ajunse intr'o mina mai larga in form'a unei capele vacante, ce suná ca cum aru fi plina de tuburi.

Decebalu aprinse o lampa mica, — si visavis se vedea o cioplitura de stanca nalta, o

forma de omu ca unu gigante in vestminte diesci, pe capu cu coifu de stanca si cu manele, intinse si cu pieptulu incordatu sumetiu, ér gur'a lui stá cascata ca o caverna grozava, prin care se vedea afundu in stanca. Acest'a erá oraclulu daciloru.

Decebalu statù si privì cu o uimire sacra la figur'a cea crancenă ce se redicá maestósa in fundulu minii.

Apoi pasíndu nainte s'apropiá de oraclulu si statù falnicu ca regele Daciei, radiematu pe darda, si strigà in tonu serbatorescu.

— Dieu, spiritu misteriosu, ce pricepi misteriele si secretele pamentului, si vedi viitoriulu Daciei, si scii sórtea popóreloru, vorbesce, — spune-mi crepaturile pamentului, unghiurile naturei, secretele codriloru si stancele muntiloru, unde e ascunsa radi'a ce luminédia pasii regelui Decebalu, unde e ascunsa Delil'a amant'a regelui??

Apoi tacù si ascultà cu atensiune. — Neci o vorba, neci o síopta, neci unu semnu. Oraclulu erá mutu ca pétra.

— Oh fiintie, spirite miruite prin dieii daciloru, fiintie introduse in labirintulu secreteloru, si unsi cu mirulu dieiloru se cunosceti ursit'a, secretulu si viitoriulu, graiti! — Regele Daciei ve róga in tempu de tempestate, graiti dieii Daciei prin oraclulu, unde-e Delil'a amant'a regelui?

Si s'audî o mormoire crancenă, desperata esindu de sub pamentu prin gur'a oraclului, — si éra fù tacere.

— Graiesce stanca, graiti diei, — mania regelui va doborî altarele vóstre, — unde-e Delil'a amant'a regelui? strigà in turburarea lui regele cu unu aeru desperatu.

— Mergi rege si plangi! S'audî din oraclu tardîu.

Apoi fu tacere multu tempu.

— Unde e amant'a regelui stanca?! Erumpse regele batandu cu dard'a stanc'a de sub pitióre.

— Amant'a regelui e ocupata Decebale, — ea e aliat'a si instrumentulu Romei, ea si-satura isbend'a, si ucide daci.

— Hah, minti stanca diavolésca? — urlà regele ca o féra, si redicandu-si crancen'a darda lovì in fruntea oraclulu cu o turbare de tigru, si sfarmaturile stancei cadiura la pitiórele lui pulverandu.

— Resipí-voiu fruntea ta, si voiu amutî graiulu teu stanca diavolésca — spune-mi unde e amant'a regelui, sincer'a mea Delila.

Er fu tacere, — si regele redicandu-si coifulu celu greu si-sterse fruntea.

Si éra se audî mormoire.

— Mergi Decebale de la Sarmisegetus'a spre apusu la ruin'a capelei celei betrane. Candu va fi mediulu noptii sê fii acolo in nópte de luna plina. Acolo e Delil'a ta cu calâii sei, ucide bravii daciloru in négr'a ei resbunare!

Si éra dadù cu dard'a Decebalu sfarmendu manele figurei furiosu, — apoi ca doboritu de crancen'a sa dorere sieditù suflandu ca o fér'a infuriata.

Asié a sieditutu multu tempu; si intr'unu tardíu si-luà dard'a si esî din oraclu!

* * *

Candu resarea sórele, regele Daciei in cast'r'a daciloru meditá profundu in cortulu celu regescu.

V.

Diumetate de óra de la Sarmisegetus'a, pe o dalma romantica se redicau ruinele capelei la care fu indrumatu Decebalu in oraclu.

Crancenă edificiu a potutu fi odata ruin'a asta marétia — démna de poporulu Daciei si de dieii ei.

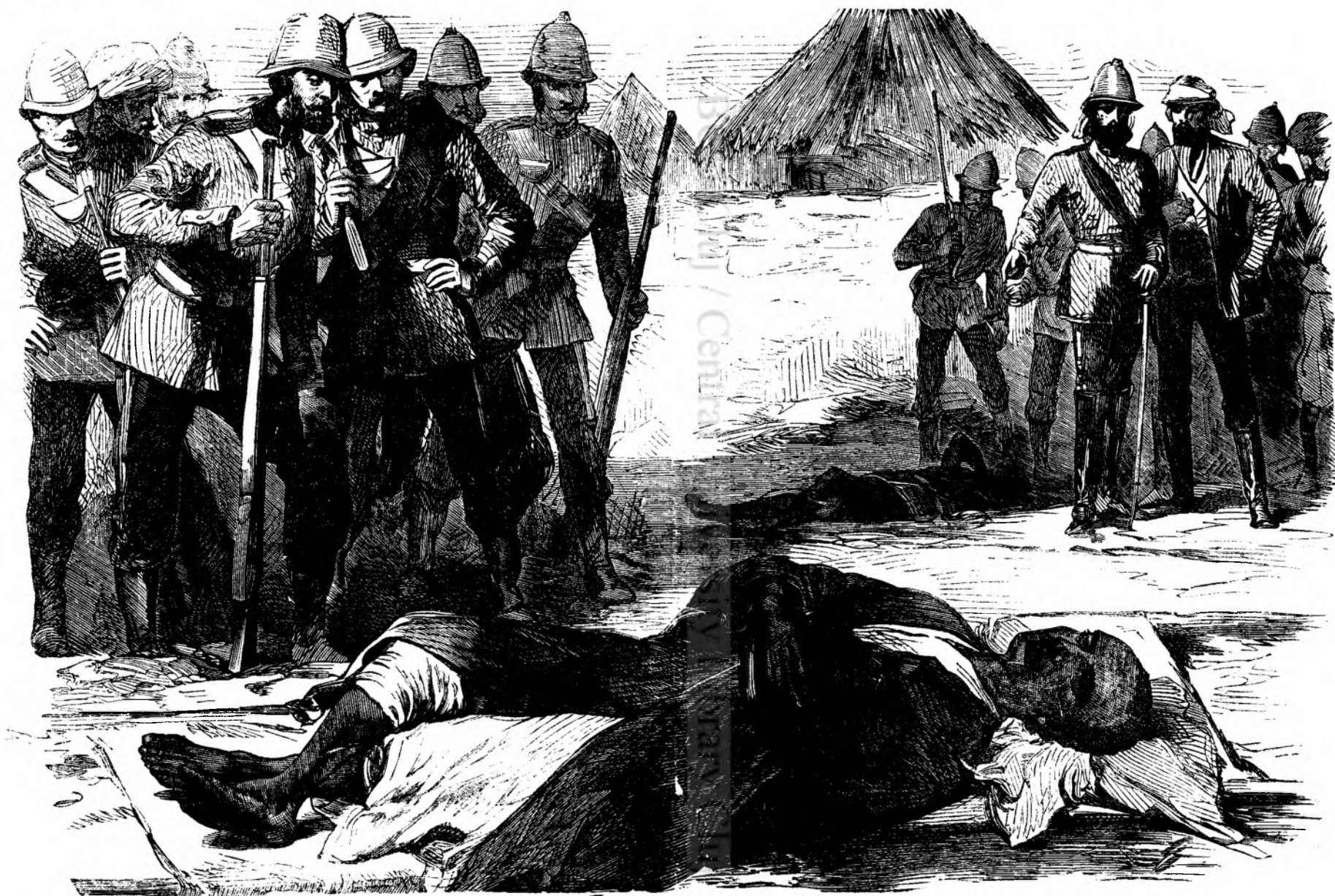
Pareti si acum mai stau puternici pana la unu locu, numai cuperisiulu si partile cele mai suptîri erau prevalite de tempu, sê-si póta maracinele prinde câte o radecina orfana — sê crésca cum crescu pe ruine.

Din laintru erá ruin'a desiérta, numai petre prevalite, si ici colea câte o parte din óre care cioplitura din óre care dieu, ce a potutu stá odata adorata de regi si de poporulu Daciei p'altariu — diaceau gelitóre. — De la fruntariu pe sub unu parete in josu se vedeau treptele cele respite ce conduceau sub templa, unde erau incurcate câte si mai câte canale conducátore in odâi si cele secrete pe unde odata in tempulu lor se stracurau ofertele de pe altariu in manile popiloru. — Colórea perirei se vedea pe totu loculu, dar tari'a si artificiósa cladire au mai invinsu cu tempulu a pastrá treptele si incurcaturele subedificate pana pe atunci — potea omulu amblá prin ele.

Acì venì Decebalu regele Daciei pe mediulu noptii, in nópte de luna nóua — dupa cum i-a spusù lui oraclu, si prin oraclu graiulu dieiloru.

Singuru a parutu elu ca o fantóma ce ambla prin nopti buiguindu.

Cam unu patrariu de óra a sieditutu naintea ruinei privindu la chipulu ei acelu uitatu si mortaretiu si anticu — apoi candu fu mediulu noptii — privindu la luna, si éra la umbra sa, — dustusindu tempulu — intrà in ruina cu dard'a la mani.

MORTEA LUI, TĒODORU REGELUI DE ABESINIA.

În ruina éra a statu în locu. Asié erá de atentiosu. — În ruina éra a statu în locu si sipai dóue palosie la brau ca dóue flacari, — apoi si visitá dard'a, ca cum aru dustusî cá óre bine stâ încodoríste — óre nu s'ar frange la o lovitura cum face Decebalu.

Tóte erau bine, tóte erau gata de a casa; — sdravenu copilu erá asié cu armele acele mandre si voinice.

Merse pana la trépt'a cea d'antâiu, si priví în laintru acolo în întunericulu acelu grosu ce dohorea greu a pamentu.

Decebalu prinse dard'a cu ambe manele si pipai cu ea acolo în negreatia, — din cóce paretii, dincolo paretii de desuptu trepte.

Apoi pasí în josu totu pipaindu atentiosu cu dard'a nu cum va sê o lovésce de petre sê resune.

Mérse câte-va trepte printr'unu întunericu orbu ca în craterulu iadului. Ací ajunse la unu anghiu, de unde se inpartia unu canalu în drépt'a, ér treptele se cufundau mai încolo pana într'o mina ce se observá luminata fôrte oscura.

— Bravo — su-aici paserile mele — cugetà regele pipaindu-si palosile în brau. Si-i tremurá anim'a de bucuria cá va aflá dara fiintiele infernale ce ucidu voinicii daciloru; — dar ah, i tremurá sufletulu — ; óre nu se va împlíní dí's'a oraclului „Delil'a ucide daci în misié'a ei resbunare?”

Regele se tupilí încetu langa unu parete si asteptá sê véda ceva. Tupilatu ajunse a vede acolo în golatatea aceea înfiorátore nisce figure negre miscandu.

Tóta lumin'a ochiloru, si totu audiulu si le constranse sê véda scen'a ce póte se urmedie, în deplin'a sa crancenía.

Mai multu nu vedea ca atáta, cá trei figure negre, ce tieneau în mani nisce lemne si se pareau îngropate în pamentu pana în genunche, totu pe rendu se plécau la pamentu si éra se redicau.

Dupa o scrutare mai delungata se putea oservá, ca ele tienu în mani sape si hârletie, sapandu o grópa ce erá acum pana în genunchi.

Mai statú câte-va minute, si éta cele trei figure negre lasandu-si lucrulu, tragu catra unu anghiu si disparu.

Dupa unu tempu éra se ivira cele trei figure una dupa alta. Cea din midilocu si din urma aduceau pe spate câte unu cadavru desbracatu în pelea góla. Apoi pana cei doi si-depusera tarurile, alu treile redicá de langa parete o secure, si apropiendu-se de cadavre, elu le ciunta capetele, pana ce cei doi trasera cadavruulu încordatu spre taiare.

Unulu luandu capurile se departá, ér cei doi trasera cadavrele în gróp'a pana în genunchi sapata si-le acoperira.

Atunci s'audí vaierendu o strigare înfiorátore desperátore desperata prin mine dealungulu pe sub pamentu. Vaierarea s'audí de trei ori, — si regele ce acum vediú de ajunsu o scena, îndata se rapedí pe canalulu ce se deschidea în drépt'a din trepte, într'acolo unde s'audiá vaierarea. Odata éra ajunse la unu punctu de unde pe o stremtóre se vediú într'alta mina ca cea dintaiu, ér' canalulu trecea îndireptiunea sa mai nainte.

În min'a ce se vedea, doi negri desbracau unu cadavru care mai hârcâia inca. Pe candu fu desbracatu cadavruulu, sosira cei doi de mai nainte si luandu-lu de la pamentu lu-dusera cu sine.

Regele mai statú câte-va minute dar' nu mai vediú nimicu. Atunci pasí mai nainte îndireptiunea canalului câtiva pasí, si la unu punctu întorcandu-se în drépt'a, ajunse într'o mina destulu de larga. Min'a cadea sub elu ca de doi trei stengenii, si elu stá de asupra minii într'unu parete pe o baricada sdoburósa de stanca.

Oh diei cei ce ati creatu sufletulu în trupu, si anima, si sentiu si dorere în anima, îndurative spre Decebalu. Oh câtu e de tare sufletulu. câtu e de escósa anim'a unui barbatu care nu se dobóra, care nu se frange la o astfelu de veditenia sub atát'a dorere.

Min'a erá plina de figure, negre ca atâtea pecate. Toti se pareau barbati si stateau róta pe langa o stanca privindu p'acea la unu chipu de matróna ce stá pe stanca ca o statua marcíta cu fruntea radicata cu fuiorele perului seu lasatu undulandu îndereptu, — si dechiamá desperata cu o furia si însufletíta ca unu bravu.

— Hah, în orcanulu faptelor mele va se péra stéu'a Daciei! — strigá femeí'a. În încurcatur'a planului meu va sê-si franga capulu regele celu falnicu, crancenulu Decebalu. Hah Rom'a si viptori'a, Daci'a si mórtea dorulu sufletului meu. Oh vina dieulu meu Traiane, Delil'a te astépta cu lupt'a cascigata cu sinulu ardiotoriu. — Vení-voru taberile Romei mandre si falóse, si voru aterne Daci'a cu sange, si va falsái stindardulu mortii pe coltiurile Carpatiloru, si va perí fal'a si viéti'a Daciei si voru remané corbii pe campiile ei si voru cercula prin aeru preste cadavrele braviloru Daciei. Astfelu va scapá de servitute si va fi tíer'a mea libera, sub scutul Romei, si eu voi pune pe fruntea mea coron'a cesariloru Romei, déca nu i-a placutu lui Decebalu aliantí'a braviloru si desmer-

darea junci Delilei — Hah sê resipescu coron'a ce barbarulu o puse p'acésta frunte — si poporulu ei! — eschiamà feme'i'a, si apucandu cerculu celu de auru ce asié mandru statea pe fruntea ei, lu-resipì de stanca câtu se facù totu pravu.

— Ast'a e coron'a Daciei, cugetà Decebalu.

Dreptu a avutu, acea a fostu coron'a, cerculu celu de auru cu diadem'a cea scumpa, care Decebalu de pe fruntea sa luandu-o o-a asiédiatu pe crinii cei mandri a Delilei, la serbatórea arderii langa altarele dieiloru.

Privit'a Decebalu cu tóta poterea ochiloru sei la feme'i'a aceea nalta, mladiósa, de diumetate acoperita pe fatia — si eschiamà in sine cu dorere: Oh ea e, diei nemuritori, tali'a acea gingasia si nalta, ochii acei plini de flacara, — oh ea e, amorulu meu, Delil'a mea, — oh négra va fi resbunarea lui Decebalu, négra dar drépta!

Vediù Decebalu destulu, sciù destulu ce a trebuitu, si temendu-se nu cumva sê se cuprinde canalele indereptulu lui, a rentorsu repede, pe unde a venitu.

Peste tempu de o óra meditá singuru in palatulu regescu in Sarmisegetus'a.

Amare erau, Dómne, cugetele si intristarea lui, apasatóre grigea de sórtea Daciei, si ucigatóre dorerós'a lui insielatiune prin Delil'a.

Inca imai para icón'a acea dulce, serafulu acelu divinu ce o adorá cu totu sufletulu, — ea apareá asié blanda, cu ochii acei rugatori, cu zimbetulu acelu amagitoriu; — si oh, i apareá inca furi'a acea selbatica si infioratóre, cu chipulu acelu grozavu ca o izbenda, in faptulu acelu diavolescu.

Cugetarea lui erá grea ca norii, — si nu e scapare neci intr'o parte pre pamentu. Semnele bataliei sinistre, taber'a Romei puternica, oh, si Delil'a cea scumpa . . .

Hah! — Éra o fantóma! — La usi'a lui o fantoma se ivì — unu betranu caruntu ca oi'a, inbroboditu pana in grumadi, si cu coifulu trasu pe fatia afundu.

Regele privì la dinsulu uimitu câte-va minute, si fantom'a asîsderea. — Dupa unu tempu inse fantom'a redicà man'a tremuratóre si dîse linu.

— Mergi rege in nóptea viitóre in sinulu Carpatiloru apuseni, la loculu asié numitu „Pétri'a smailoru“ si in mediulu noptii singuru m'astépta. Eu sum geniulu ce va frange dorerea regelui!

Atât'a dîse fantom'a, apoi esî pe usia asié ca ómenii pasîndu si miscandu-se ca unu betranu garbitu fara potere.

Regele se repedí dupa elu pe usia, dar fantom'a disparù ca unu visu ce-ti pare insielatoriu.

— Oh diei, amu eu óre geniu in ceriu séu pe pamentu, mai este o fiintia ce ajuta pasii mei, ce nu vre perirea mea si a Daciei. — Nu e elu óre intrig'a intrupata?! . . .

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

DR. ROBERT ROESLER

fatia cu continuitatea romanității Romaniloru nordu-danubiani in Daci'a traiana.

(Urmare.)

La pagin'a 80 liter'a f) Dr. Roesler scrie aceste: „Transilvani'a, si principatele dunarene nu sunt romane, ci tieri tare tardû partialmente romanisate, continuitatea poporatiunei romane in tíera s'au intreruptu prin unu seculu întregu“ („Siebenbürgen, und die Donaufürstenthümer sind keine romanischen, sondern sehr spät partiell romanisierte Länder. Die Continuität der romanischen Bevölkerung im Lande ist durch Jahrtausend unterbrochen.“)

Acést'a asertiune Dr. Roesler o dîce basandu-se pe argumintele, din tractatulu seu memoratu, produse in contra esistintii Romaniloru nordu-danubiani; inse fiindu câ argumintele acele precum vediuramu din cele, ce am scrisu pana ací in contra Dr. Roesler, nu au neci o valóre, de sine urméza, câ si asertiunea Dr. R. basata pe acele arguminte e fara valóre, si câ precum acele arguminte nu potu neci decâtu ratiunaveru a inpumná continuitatea Romaniloru nordu-danubiani, asié si asertiunea memorata nu póte sê restórne parerea literatiloru despre continu'a esistintia a Romaniloru nordu-danubiani care parere e basata pe temelie tari, si se confirma mai alesu prin urmatórele dovedi:

a) Prin numirile locali premise, conservate la Romani prin continu'a loru esistintia in Daci'a traiana, cari numiri servescu de argumentu neresturnaveru pentru continuitatea Romaniloru nordu-danubiani;

b) Prin inscriptiunile romane numismatice de pe tempulu imperatiloru romani: Probu, Deocletianu, Constantinu celu mare, Valente, Teodosiu, si Honoriu, cari inscriptiuni parte in istori'a Banatului, mai susu memorata (tom. II. pag. 319), parte in descrierea Panciovei in 1855 data de Luca Ilic (pag. 50. 51. 52.) publicate; — luminatu dovedescu, cumca pe tempulu imperatiloru romani ací memorati, in Daci'a traiana a fostu in usu limb'a romana cea culta, ca in stan-g'a Dunarii si de la Aurelianusu imperatulu Ro-

maniloru in c6ce au existatu Romani, si c6 imperatii romani mai susu memorati au trebuitu s6 aiba influintia romana in Daci'a traiana precum au si avutu, dupa cum ne convingu scriitorii cei vechi: Jornande, Eusebiu, Patlu Orosiu, si altii.

c) Prin Escerptele scriitoriului grecescu: Priscu, care precum am auditu mai susu, in Daci'a traiana din preuna cu Gothii, si pre Huni si si pre Ausoni i amintesece, carii au fostu poporu romanescu nordu-danubianu, la care poporu pe tempulu Regelui Atila inea er6 in usu cuventulu acestu romanescu: „Medu“ dupa cum scrie Priscu in opulu memoratu la tom. I. pag. 39 in istoria bizantina:

d) Prin testimoniulu anonimulu notariu a regelui Bela, a cronicariului Kez'a, a scriitoriului rusescu Nestoru, si prin testimoniulu istoriculu Bonfiniu, cari toti au scrisu opurile loru istorice din scriitori mai vechi, si apriatu marturisescu despre esistintia Romaniloru nordu-danubiani de inainte de seclulu alu doispre-diecelea;

e) Prin fragmentulu istoricu a marelui cancelariu Huru, compusu din cronic'a lui Arbure campoducelui, tradusu pe romania de Petru Clanau in anulu 1495, si prin cartea magistratulu de la S. Sebesiu mai susu in acestu organu amintite, care documinte de nimene pana acumu in pumnate, ne convingu despre esistintia Romaniloru nordu-danubiani in Daci'a traiana dinnainte de seclulu alu doispre-diecelea;

f) Prin mai multe documinte vechi istorice demne de credintia, in codicea diplomatica a lui Georgiu Fej6r publicate, si anume: documentulu aflatoriu in codicea memorata la tom. VII vol. I. pag. 46, din care documentu s6 p6te ved6, c6 pe tempulu S. Stefanu regelui ungariei in Transilvani'a au existatu Romani privilegiati; documentulu datu in 1366 (sub Ludovicu regele Ungariei) aflatoriu in codicea memorata la tom. IX. vol. VII pag. 252, din care documentu se p6te ved6, c6 in partea nordica a Transilvaniei au existatu Romani inainte de venirea Unguriloru in Ungari'a; decretulu lui Andrea alu II-lea regele Ungariei din 1227 aflatoriu in codicea diplomatica alui G. Fej6r la tom. III vol. II pag. 483, cu care decretu acestu rege intaresce literile donatiale a regelui Colomanu referitoare la planitia romaniloru, Bubali de castra unii mai multi numiti, in care documentu se p6te ved6, c6 pe tempulu regelui Colomanu innainte de seclulu alu doispre-diecelea in tinentulu cetatii vechi Carasiu s6u Craso au existatu Romani nordu-danubiani.

g) Si in urma, care parere intarita inea si prin cronicile cele vechi a tierii romanesci, si prin autoritatea mai multoru scriitori istoric neromani demni de credintia, nimicescu cu totulu asertiunea Dr. Roesler mai susu memorata, basata pe argumente false, si pe coniecturi seci si miserabile.

(Finea va urm6.)

Gavrilu Popu.

Mortea lui Teodoru regelui de Abisini'a.

(Cu ilustratiune pe pag. 233.)

Aducandu inea in numerulu trecutu o ic6na din vi6ti'a familiara a poporulu Abisiniianu, scopulu ni-au fostu, ca s6 se con6sca in c6tu-va stimatii lectori cu starea acelu poporu fatia cu pop6rele n6stre europene.

Cu ast'a ocasiune present6m scen'a cu carea a avutu a se fini aceea espeditiune. Desemnulu e de la maiorulu anglesu Leveson si reprezenta pre regele Teodoru mortu in campulu luptei de la Magdala, 6ra langa elu vre o c6ti-va ostasi anglesi. Regele care mai nainte cuget6 si planuia la infintiarea unui imperiu puternicu africanu, acum se indestulea cu at6tu pamentu. pe c6tu potea incape corpulu seu. Unu atacu de la unu inimicu puternicu i-a nimicitu t6ta sperantia. — a nimicitu si vi6ti'a lui. Puterea spiritulu a invinsu bravur'a si eroismulu naturalu. Candu a vediutu c6 armat'a sa cade totu in gramedi de armele anglesiloru, se lupt6 ca unu leu, pe m6rte pe vi6ti'a, pe barierele Magdalei, dar ved6ndu c6 t6te sunt in daru si c6 anglesii au trecutu si fortificatiunile, s'a retrasu la o parte si ca s6 nu cadia in manile inimice, aruncandu-si vestmintele regesci s'a inpuscatu. Corpulu lui diacea de parte de a comandantiloru sei, singuru pe o colina. Anglesii l'au inpresuratu si admiratu pre eroulu rege. Fatia lui de si er6 n6gra, totusi nu avea tipulu negriloru. — Trasurile fetii erau fine si pline de expresiune, — scrie maiorulu Leveson; — de pe care se citea virtute si resolutiune. Corpulu i-lau asediatu in ambitulu besericei din Magdala, c6-ci, ca unu sinucigatoriu, n'au voitu a-i d6 indatinat'a on6re militar6sca. Intre aceste, flacarile cari consumau Magdal'a, a cuprinsu si beseric'a, edificata parte din lemnu parte din tina, si intre ruinele acestia s'au scrumatu si corpulu eroului.

Acest'a fu finitul espeditiunei din Abisini'a. Bravulu rege Teodoru, care n'a voitu a-si supune grumadiulu capriciulu si inganfari europeniloru si-a datu mai bucurosu vi6ti'a, dec6tu s6 ajunga a se ved6 rus6natu.

Conversare cu cetitórele.

— Bucuresti, 15/27 maiu. —

(Primavér'a, — femeia, — espusectiune artistica, — serbarea dilei de 3/15 maiu, — societatea romana de gimnastica, — adunarea societãtii Transilvani'a)

Primavér'a, epoc'a amorului si dorintieloru, si-a intinsu pretotindeni frumuseti'a si farmeculu seu. Aerulu, plinu de mirosuri imbatatóre, vibréza de diverse cantári.

De unde vine óre acelu doru nemarginitu care se nasee in anim'a nóstra candu natur'a a investitu hain'a frumusetiei si amorului? Care este óre secretulu acelu misteriu profundu si doiosu, ce simtímu in midiloculu delicieloru, si care duce pare cá sufletulu nostru, lu-duce in infinitu, ca sê-lu impreune cu ceriulu si cu eternitatea?

O, femeia, idealu dulce si placutu, in ochii tei se gâscesc acelu secretu; ei suntu cerulu nemarginitu alu sufletului, anim'a ta este paradisulu dorintieloru nóstre. tu esti universulu!

Mi-vinu in minte vorbele, cari unu june nuvelistu le pusese odata in gur'a unei femei: „O, voi filosofi si sapienti ai lumii, aruncaí tóte teoriile vóstre in ventu, cá-ei déca nu aveti o anima, nu sciti nimicu.“

Mintea nu póte aflá adeverulu, dar' anim'a-lu simte.

Sê revenimu inse de pe acestu pedísiu, ca sê nu ne duca la vre o prapastia.

De si necunoscutu, asiu dori sê facu pentru stimabilele cetitóre ale acestei foi unu buchetu de floricele culese de pe la gradinele nóstre, de pe la serate, concerte, si mai cu sêma de pe la serbatori.

Pentru cá la noi mai diumetate lun'a lui maiu stá din serbatori, distractiuni, cantári, solenitãti; ce frumósá viétia! Ar' díce cineva, cá tramu in léganulu fericirei. Da; ce sê faci? Nu de jaba póta orasinu nostru numele bucuriei. Numai nu ne pré invidiati.

Déca asiu avé unu penelu artisticu asiu face unu micu tablou despre espusectiunea artistiloru in viétia, care s'a deschisu la 4 maiu in sala universitãtii. Aici póte vedé cineva in tóte dílele de la 10—3 óre. afara de dominec'a si lunca, totu ce avemu mai frumosu in acést'a tíera in pictura, sculptura si arhitectura. Din artíle frumóse in Romani'a líbera poesi'a s'a cultivatu mai multu pana acum. Avemu autori, cari facu o epóca frumósá in literatur'a nóstra. Romani'a este tíer'a poesiei. Nu este totu astfelu inse si cu celelalte arti. Natur'a binecuventata a patriei nóstre, si dispositiunile fericeite ce se observa in generalu la poporulu romanu, ne facu a sperá intr'unu venitoriu maretiu. D'ar pana acum in tóte ramurile artei, afara de cea amintita mai susu, avemu unu trecutu mediocru. In tempulu de fatia sunt cáti-va pictori, cari dau unu inceputu frumósu picturei; asié pictur'a merita a fi pusa dupa poesia.

Déca veti avé placerea, ne vomu întórce asupra acestora. Ér' pentru astadata, veniti amabile cetitóre, si vino amice cetitoriu, ca sê facemu o preambulare pana la marginea Bucuresciloru, afara la câmpu.

Acoló intr'o gradina*) pe érba la umbr'a pomiloru este unu micu banchetu, o petrecere simpla, inse plina de farmecu, si de mare insemnatate pentru idé'a ce o celebréza. Junimea cu mentorulu ei D. A. Papiu Ilarianu in frunte, serbéza aci diu'a cea mare de 3/15 maiu

care este totu odata si aniversare'a societãtii „Transilvania.“ Teneri din tóte partile Romanimei au luat parte la acést'a cordiala petrecere. Teneri romani de prin váile in florite ale Pindului, de la Prutu, de la Timisiu, de peste Molniti'a si de la Muresiu, se adunau aci in coru ca sê cante innulu reinviãrii natiunale. Pentru prim'a óra am auditu in midiloculu nostru o vóce de la pólele Bihorului, ale carei accente erau pline acum de unu fragedu sentiementu de doru, acum de bucuria si de entusiasmu. Erau dóue frumóse poesii declamate cu multu focu si cu multu talentu de autorulu loru. Unu altu teneru din Romani'a líbera de pre malulu Oltului declamá o frumósá oda intitulata „Transilvani'a doioása.“

Petrecerea a fostu onorata de persóne alese, si de unu cercu frumusielu de dame si damicele. Ea a costatu din o mésa frugala la umbr'a unui cortu intocmitu pentru acestu scopu; in fruntea ei se aflá onor. presedinte alu societãtii Transilvani'a. Music'a gardei cetãtienesce, care deschisese serbarea prin divinulu innu alu Romanismului, esecutá in tempulu mesei cele mai frumóse melodii natiunale. Dupa acést'a au urmatu dantiuri, cantári si diverse distractiuni amuzante pana séra la 6 óre. Cáti-va teneri inbracati in costumu romanescu au esecutatu maiestosulu jocu alu Calusariloru. Sér'a a fostu o alta mésa, totu atátu de frugala si totu atátu de voioása ca si cea de la amiédiadi. Éraí cantári, éraí toaste pline de insufletire. Dupa acést'a se imprasciara fia-care pe la casele loru, ducandu cu sine cele mai placute impresiuni si suveniru.

Dar acuma sê vi vorbescu si de alta serbatóre.

Se scie cátu de necesaria este gimnastic'a, atátu pentru conservarea sanetãtii cátu si pentru desvoltarea facultatiloru corporali si spirituali deodata. Ea trebuie se cuprindia unu locu de frunte cu distingere in educatiunea tinerimei. La tóte popórele civilizate gimnastic'a forméza unu ramu insemnatu alu culturai. In Germani'a d. e. reuniunile gimnastice reamintescu spectatoriului jocurile olimpice din anticitate, frumósele serbatori natiunale ale Eleniloru. La noi acést'a ca multe altele inea, este pana acum numai o dorintia in cele mai multe locuri. Aici in Bucuresti, multumita spiritului de intreprindere ce se desvólta din ce in ce mai multu, avemu astadi o societate romana de gimnastica. Intr'una din dílele trecute s'a serbatu inaugurarea acestei societãti. Regretámu cá n'am fostu facia la acést'a festivitate; amu fi avutu de a ve serie ceva frumosu.

Societatea „Transilvani'a“ a tienutu a trei'a adunare generala a sa in 24 l. e. si dílele urmatóre.

Prim'a siedintia a acestei adunãri s'a tinutu domineca la 12 maiu s. n. de la 1—3 óre dupa amiédiadi, in localulu gimnasiului Mihaiu. D. presedinte A. Papiu Ilarianu deschide siedinti'a prin o dare de sêma despre starea societãtii de la ultim'a adunare din 2 Febr. a. e. pana acum. Progresulu ce s'a facutu a intrecutu sperantiele nóstre. Mai multe consilie de judecie au preve diutu sume insemnate in bugetele loru pentru scopulu societãtii afara de particulari, cari concurgu cu o generositate si cu unu zelu exemplariu a luá parte la acést'a reuniune fraticéca. O propasíre mai imbucuratóre pentru noi este spiritulu de fratíã, caldur'a cu care societatea nóstra este imbracisaiata si salutata din tóte partíle. S'au tramisu felicitári de la Blasiu, Sabíiu, Viena, Berlinu etc. afara de númerocele scrisori, pline de entusiasmu, ce incurgu pe tóta diu'a de prin districtele

*) Gradin'a dlui Alessiu.

din tier'a. Numele aceluor barbat, cari desvólta o activitate atátu de mare si arata atáta devotamentu scopului societátii, voru remané de apururea in anim'a junimei impresorate de cele mai placute suveniri.

Amintit'a dare de séma facú ca bucuri'a, speranti'a si entusiasmulu se intinerésca animele toturora, si sal'a se resune adeseori de cele mai vii aplause.

Dupa acést'a d. presiedinte propune, si adunarea alege o comisiune pentru verificarea socotelelor; si siedinti'a se inchide, anuciandu-se cea venitóre pentru 14 maiu, marti la 8 óre sér'a.

In acést'a siedintia s'a desbatutu proiectulu de regulamentu pentru admiterea la concursu a teneriloru, ce sunt a se tramite in strainetate. Se tienti unu discursu si o declamatiune intre cele mai calduróse aplause. Siedinti'a se redicá la 11½ óre din nópte, anuciandu-se a patr'a adunare in augustu.

Comitetulu va publicá concursu pentru trei stipendie de câte 150—200 ₰, pentru Franci'a si Itali'a. In cátu se va poté la alegerea obiectelor de studiu se va observá ca tenerii respectivi dupa reintórcerea loru in patria sê póta avé o pusctiune independenta. Cu distingere se voru avé in vedere sciintiele esacte. Talentele si vocatiunile de ori ce natura inse, déca ni le va tramite Domnedieu, nu voru fi sacrificate acestei conditiuni. Celu mai bunu interprete alu regulamentulu in acést'a privintia, dupa cum s'a esprimitu asiá de frumósu D. presiedinte in adunare, va fi anim'a Comitetulu.

M. Strajanu.

CE E NOU?

** (La numerulu de adi alaturámu) invitarea de prenumeratiune la ambele nóstre foi. Ni luámu libertate a o recomandá atentiunii stimatelor nóstre cetitóre, rogandu-le sê binevoiésca a ne onorá cu spriginierea loru si in venitoriu.

** (Cu placere anuntiámu), cá Mari'a Sa Domnitorulu Romanei la rogarea nóstra inaintata prin ministrulu cultelor dlu Gusti a binevoitu a autorisá pre redactorulu acestei foi, ca sê-i póta dedicá opulu „Panteonulu Romanu.“

** (Dlu B. P. Hajdeu), ingeniosulu si neobositulu nostru istoricu peste câte-va díle va sosí in midloculu nostru la Pest'a, pe unde va trece in caletori'a sa catra Itali'a, Franci'a si Angli'a. Totu odata impartesímu cu bucuri'a, cá dlu Hajdeu in dílele trecute ne-a onoratu cu unu articulu nepublicatu inca neci in foile de peste Carpati. Acestu articulu va aparé in lun'a lui juliu.

** (Principele Napoleonu) a sositu marti sér'a in Pest'a cu nai'a, si fu primitu cu multu entusiasm. Mercuri sér'a visitá balulu din scald'a imperatésca, unde participá unu publicu fórté numerosu.

△ (Imperatés'a Carolin'a), pentru aredicarea monumentulu lui Masimilianu in Triestu a subscrisu 10.000 fiorini; regele Belgici 2000, si contele de Flandri'a 1000 fl.

△ (Principelui Napoleonu), sub tempulu petrecerii in Bud'a-Pest'a, i-au pus sub dispusetiune palatiulu regescu, dar dinsului i-a mai placutu se fia incuartiratu in otelu.

△ (O aventura). In dílele trecute sosindu in Szegszard unu june, s'a aretatu ca agentu a unei societáti de asiguratiune din Pest'a. Ca atare a legatu conosciintia cu unu negutiatoriu de acolo, pre care l'a

imbiatu sê fia ca agentu a respectivei asiguratiuni, pentru Szegszard si tieniu. Dupa amédiadi agentulu generalu cu agentulu provincialu s'au dusu in conditoria câte la o inghietata. Precandu dinsii planisau si debateau mai bine, intrara dóue domnióre frumóse. Strainulu a si inceputu a cochetá cu una din domnióre. Ispravindu-si domniórele tré'b'a au mersu mai de parte. Dupa indepartarea loru, strainulu gavaleru se planse negutiatoriu cá, pe elu cu totulu l'au scosu din fire frumseti'a acelei dame, si déca nu o va pote-o cascigá elu se sinucide, cá-ci fara dinsa elu n'are mai multu unu minutu dulce in víctia, si cá sê mérga se o céra in numele lui. Seraculu negutiatoriu in credulitate sa, abié i-a potutu liniscei estasulu in care venise, si i-a promisú cá va mergé numai docátu la parintii fetei sê probeze, si dupa aceea va poté merge si elu in persóna. Negutiatoriu s'a dusu la fét'a si la parintii fetei si din tóta poterea s'a nisuitu a-i avorbí si a-i rogá sê nu faca nefericitu unu june; si cá are la anu 1400 fl. plata, afara de aceea diurnu si pausiale de drumu. Beata fét'a cugetandu póte la partie, póte si la aceea ca nu cumva sê se omóra pentru ea, a dísu „vreu“, asísderea si parintii, numai sê véda mirele mai antáiu. Acést'a apoi i-díse negutiatorulu: „amice, eu, la asié nisece lucruri neprevédute si neasceptate n'am fostu preparatu, si am plecatu la drumu numai asié cam neglige, fara sê faci bine a-mi inprumutá atil'a domnicitale!“ — Negutiatoriu a faout'ó acést'a pre bucuros si mergendu strainulu la cas'a parintiloru, acestia l'au vediutu cu placere si vediendu-i portarea solida si modesta si-a esprimitu convoirea definitiva. Ei, dar gavaleru nostru n'au mai rentorsu, fara cu atil'a si cu detori'a din otelu cu totu, a luat'ó la sanetos'a. Numai cátu cá neci negutiatoriu si chelnerulu n'au fostu leniosi, fara apucand'ó dupa elu, l'au prinsu in Paks. si acum candidatul de insoratu siede in temnit'a din Szegszard.

△ (Scheffer) secretariulu altetii sale principelui Napoleonu a fostu decoratu cu ordulu corónei de feru, asísderea si ceialalti membri din suita au fostu decorati totu cu ordulu acést'a clas'a a dóu'a.

△ (In Laibach) s'au intemplatu de curundu cununii fórté interesante; mosiulu si mósi'a, dupa aceea pruncii acestora — unu pruncu si o fét'a — mai de parte nepót'a acestora, toti de odata au statu inaintea altariulu. Mosiulu si mósi'a si-au tieniu aniversarea de 50 de ani de la casatori'a prima. E de insemnatu, cá femeia acést'a a betranulu e a dóu'a femeia si cu cea de antáiu a traitu 15 ani. Betranulu e de 87 de ani, ér' mósi'a de 69. Feciorulu s'a insoratu cu asta ocaziune a trei'a óra si e de 48 de ani, éra fét'a — sor'a acestuia — s'a maritatu a dóu'a óra, ér' nepót'a care e de 18 ani s'a cununatu cu unu ampioiatu.

△ (In antea tribunalulu) din Vien'a, fiindu sub cercetare o banda intréga de lotri, la finea pertractárii intreba presiedintele „Numai aveti de dísu ceva?“ „Ba mai am“ — respunde unu lotru — „aceea, cá se tresnéscá draculu in totu tribunalulu.“ Presiedintele naca-zindu-se pentru acést'a fasiune inpertinenta l'a si escortatu nu mai decátu afara.

▽ (In 1-a juniu) alumonii seminariulu din Blasiu si-au serbatu alu doilea maialu decandu sustá acestu institutu. Petrecerea a fostu fórté frecfentata, multíme de dómne, domnióre si domni nu numai din locu, ci si din pregiuru au luat parte cu placere. Bucuri'a desfatata si anim'a cea voiósa se depingea pre feticle toturora. Si sê nu credeti cá dóra atáta desfatata a anime-

loru a provenitu din mancare si beutura séu din acordele cele placute ale muziciei, nu, ci tóta anim'a fu incantata de spiritulu umanu ce domnesce de unu tempu in cöce si in seminarulu nostru. Acestu seminaru ca tóte seminariele ce se intemeiara in timpü obscurantisimului avea o disciplina démna de acelu tempu, încátu se parca cá devis'a nu-i este a cresce barbati cari se iéso odata in lume si sé se cuprinda cu celea lumesci si se conduca poporulu, ci a cresce nisce fiintie destinate a fi sclave, a se inchide intre pareti, fiintie destinate a fi mörte pentru omenime.

* * (Unu aparatu nou in diel'a Ungariei pentru stringerea deputatoru). La tribun'a presiedintelui dietei s'a facutu unu aparatu, care stá in legatura cu mai multe clopotiele din antisiambru, buffet si chielele laterali; apasandu aparatulu tóte clopotielele suna, si atunci se vedi cum alérgea deputatii in casa. „Vanderer“ dîce, cá ar fi bine a introduce si in Vien'a acestu instrumentu. Ei bine, acum dar' nu remane altu ceva, decátu a inventá, cá prin ce instruminte s'ar poté chiamá la siédintie si deputatii din provincia si aceia, cari numai arare ori cercetéza diel'a. — Inventatorulu ar' trebui remuneratu din diurnulu acestoru deputati.

△ (Necrologu). Tenerimea romana studiösa din Beiusiu gelosece perderea bravului teneru Georgiu Danilieviciu, studînte de cl. a 8, care a repausatu la 12 iun. a. c. in etate de 28 ani. Fie-i tieran'a usióra, si memori'a binecuvéntata!

△ (Alegerea Mitropolitului) de Alb'a-Jul'i'a se va intemplá in 12 augustu st. nou Dlu capitaniu Bohatielu si-a primitu denumirea oficiösa, ca comisariu.

Literatura si arte.

* * (Carte noua). In tipografi'a archidiecezana din Sabiu a esítu de sub tipariu unu opu intitulatu: „Cunoscîntie practice despre gradini si cultivarea loru“ de dlu dr. Paulu Vasiciu.

* * (Societatea teatrala) a dlui Pascali, precum scrie „Telegr. R.“ avü sé încépa representatiunile sale in Sabiu joi la 18 juniu.

= (A esítu de sub tipariu) „Cursu de poesie generale“ de Eliade tom. I.

= (Unu altu veteranu) alu literaturéi nóstre, D. A. Tr. Laurianu a publicatu a dóu'a editiune din „Tabula Daciae antiquae ad mentem veterum scriptorum“, îndreptata si adausa dupa observatiuni si descoperiri geografice.

= (Zelusulu nostru naturalistu) si profesoru D. S. Mihali, care a edatu in iérn'a trecuta Botanic'a, pentru scöle, a scosu acum de curundu de sub tipariu Zoologi'a; si peste cátu-va tempu va completá acést'a frumoasa scriere pentru folosulu junimei studiöse, scotîndu la lumina si Mineralogi'a. Proprie acést'a este a III. editiune a istoriei naturale, inse prelucrata de nou si adausa.

= (D. V. A. Urechia) edá biografi'a M. sale Domnitoriului Romaniei lucrata pe largu, cupridiendu tóte amenuntele vietii sale de la primii ani ai copilariei pana astadi.

Din strainetate.

△ (Conjuratiune contra celoru neinsorati). In unu orasielu din partoa de médiadi a Italiei s'a intemplatu o tulburare originala. In tienutul acela parte pentru

coler'a cea mai de apröpe; parte pentru resbelulu din 1866, si parte póte pentru espeditiunile lui Garibaldi fórté s'au raritu barbati, asié cátu cu greu se mai aflá inca öre unde atáto fete de maritu ca acolo. De asta iérna neci unic'a cununia nu s'a intemplat in întregu tienutul. Nu de multu ceva ampioiatu de la judetiulu orasienescu s'a fostu incredintiatu cu o féta, inse nu peste multu, cine scie ce a cugetatu ce n'a cugetatu, destulu cá a tramisu inderetru credint'a. Casulu acést'a asié sensatiune mare a causatu. cátu bietulu june neci pe strada nu potea umblá, ca sé nu-si auda mai diu o feréstre mai din alta ceva imputári. Odata parendu-i si lui ca ast'a e totusi pre multu, a intratu in o casa ca sé céra esplicare pentru insulte, dómn'a casei inse — carea are cincí fete de datu — l'a aruncatu afara. Din acést'a apoi s'a facutu larma pe ulitie si adunári de tumulte. Nu s'a intemplat inse cu asta ocaziune nimica. La finitului lunei trecute — dupa datina vechia — erá a se serbá ceva dí insemnata, candu aveau datina a se petrece si cu jocu. Abié inse au fostu vre-o câte-va femei si fete, si asié serbarea a trecutü fara jocu. Mani'a si invidi'a innadusita, cu mai mare potere a eruptu a dóue dí de rosalie, de cu séra, canda pe promenade nu s'a potutu observá neci un'a dama ori domicela. Frumösele tenere adeca s'au conjuratu cá, nu voru mai umblá neci in unu locu publicu si nu voru primi de feliu barbati in visite *pana nu se voru emendá*.

△ (Omorulu principelui din Serbi'a). In 11 juniu pe la 6¹/₂ öre de sér'a, pré meritatulü principe a Serbiei preamblandu-se cu matusi'a sa Anca Constantoviciu si cu dóue fete a acesteia, adeca cu nepótele sale, cu adjutantulu Garasanin si cu unu servitoriu, — in parculu topcideru, unde principele si-avea si unu castelu de véra, si care parcu e in o indepartare abié de 20 minute de la Belgradu; de odata i venira inainte trei persóne neconoscute si facandu-i complimente pline de supunere si stima, unulu din acestia cu o invertitura istétia, s'a trasu in deretrulu principelui si a sloboditu o puscatura de revolveru a supra lui. Principele fiindu lovitü de mörte a si cadíutu numai decátu mortu la pamentu. Adjutantulu tragandu-si sabi'a a navalitu a supra monstrului de omu, inse in momentulu acela fiindu lovitü de unu altu glontiu, a cadíutu si elu. Infricosiatii ómeni neindestulindu-se cu aceste dóue viptime au mai omoritu si pre matusi'a principelui; pe o nepóta au ranit'o de mörte, asísdereá si servitoriulu a remasu trantitu la pamentu, si scaldandu-se in sangele seu. Pana ce au ajunsu acolo ómenii sparieti de puscaturi, fapt'a sangerösa a fostu implinita. Ast'a inse n'a fostu destulu, — fara cumplitii ómenii, temendu-se ca nu cumva se nu fia nimeritu de mörte principele, s'au pusu cu iataganele, si tóta fati'a si capulu i-l'au strapunsu. Complicii acestui faptu sunt trei insi, Radovanoviciu tat'a, cu doi fii ai lui. Radovanoviciu betranulu a fostu directorulu gimnasiului din Belgradu, éra feciorii, unulu inginiéru, celalaltu avocatü, si toti trei sunt prinsu. Caus'a principala a acestui casu infioratoriu inca nu se scie cu acuratetia. Betranulu Radovanoviciu, inaintea comisiunei incuente asié a fasionatu, cá pentru aceea a omoritu pe principele, pe matusi'a s'a si pe féta acesteia, pentru cá principele i-a amagitu féta lui. Dupa descoperiri mai prospete inse, caus'a omoririi e cauza politica, si cá ar fi compromitati mai multi in ea. Inmormantarea s'a intemplatü luni deminétia la 8 öre.

△ (Premiulu celu mare) de 130,000 franci, la cursulu cailoru din Parisu, in anulu acést'a l'a cascigatu

marquisulu Hastings, cu calulu lui celu vestitu „the Earl.“ Noroculu acest'a i-a fostu numai bine venitu marquisului, câ-ci dupa cum se vorbea, pentru nobilitarea cailoru asié sume mari a spesitu, câtu devenise in asié confusiuni financiale, câtu nu i-a mai remasu alta inderetru decâtu, sê-si deie glontiu. Caderea acêst'a i-a causat'o o istoriôra amorôsa interasanta. Atâtu marquisulu câtu si unu advocatu avutu, erau amorosi in o modista frumôsa din Londonu. Frumôs'a fetitia si-a datu promisiunea mai antaiu avocatului, amagita inse de rangulu marquisului s'a maritatu dupa acêst'a. Acum advocatulu si-a propusu sê-si resbune a supra marquisului, si cum? asié, ca sê-lu nimicêsca cu aceea ce marquisului i-e cea mai mare pasiune -- in cursulu cu caili. Advocatulu s'a pusu dara cu tôta puterea averii sale pe acêst'a, si in câti-va ani i-a si succesu alu nimici pe marquis. Advocatulu inca si acum totu iubescce femeia marquisului si inca are sperantia ca dupa bancrotarea acestuia sê si puna man'a pe ea.

△ (*Crudimea unu capitani*). Capitanulu si casierulu nâii „Lidia“ sunt trasi naintea tribunalului din Liverpool pentru unu esecu in dr'adeveru infioratoriu, ce l'au comisu fatia cu personalulu indianu alu nâii. La ascultarea martoriloru sa'la tribunalului erá plina de ascultatori, cari cu infiorare ascultau tôte crudimile comise. Martorii dîceau, câ negrii erau legati, si in acêst'a stare fusera dusi pre acoperementulu nâii, unde trebeau sê jôce; strigârile provenite din tortur'a acêst'a neumana nu au facutu impressiune a supr'a loru. Casierulu nu se indestulî cu atâta, ci dedû demandare unui negru betranu, care erá fôrte morbosu, ca sê inghitia o beutura facuta din mestecare de un-sóre si sirupu. La cei-alalti negri li s'a bagatu sare in nâri si fûre batuti in unu modu ne mai auditu. — Unulu din cei de fatia marturisî, câ naiea in urm'a strigari-loru si plansoriloru semená unci case de nebunî. Altu martore dechiarâ, câ a vediutu, cum a fostu legatu piciorulu unui negru de unu lemn, si câ in pusetiunea acêst'a fu lasatu mai multu de una ôra; strigârile dorerose nu faceau nici o impressiune asupra tieraniloru. Totu acestu martore spune, câ capitanulu -- prin impungere-i siliâ sê desvôlte mai multa activitate, si de cumva strigau de dorere, i siliâ sê cante.

△ (*Unu mutu invetiatu*). In Washington este unu surdu-mutu care precepe 17 limbi. In 8 limbi scrie corectu. Afara de acêst'a e unu inginieru din cei mai buni ai Americi, si ca atare a facutu servitiu fôrte mari generariulu Grant in espeditiunea cea mare a statelor unite. Acum e de 60 de ani, si capeta de la guvern'u o pensiu de 3000 dolari. Elu este din Angli'a, fiulu unu orologieru seracu. In Americ'a a mersu ca matrozu, si mai târziu a fostu ca diasiu langa unu inginieru. Cunosciut'a cea mare de limbe e dovêda de o diligintia extraordinaria.

△ (*In Berlinu*), in 1811 au fostu 31 librârîi si 24 tipografii. Acum sunt 230 librârîi, si 115 tipografii. De aci sê pôte vedé mai bine câ in ce mesura mare se aredica.

Gâcitura de siacu.

De Ersilia Magdu.

Nu	nu	de	iés	fiu	bei	noi	mai
Tra-	Ca	te,	ne	Candu	tra-	e	li-
se	e	„mo-	demnu	ta-	Ci-	sê	cu
si'a	i'a-	Pe	ro-	ca“	go-	si.	Nu
omu,	scie	mei	mon-	cam-	ma	ta	drepta
nu.	e'n	pia	nés-	le	mei	nu,	dreptu
ba-	nu	voi,	ne	Pen-	ro-	re	lup-
ne-	Ci	te	e	Ná-	nu	tru	ma-

Se pôte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gâciturei numerice din nr. 17
Teodoru Kóváry.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Maria Stancoviciu, Anastasia Leonoviciu Cleopatra Miculescu, Emilia Cadariu, Laura Popu, Cornelia Cadariu, Juliana Sarcadi, Julia Suci, si de la domnii: Joanu Sturza, Urodie Cernescu Jancu Miculescu, Nestoru Opreatu, Nicolau Avramu, Avramu Stanca.

Deslegarea gâciturei din nr.ii 15 si 16, o mai primiramu de la dómnele si domnisiórele: Maria Stancoviciu, Luiza Murgu.

POST'A REDACTIUNEI.

„Resunatu“. Ti-gratulâmu din anima. Lir'a juna, care la prim'a sa incercare fu in stare a ne surprinde cu accente atâtu de melodiôse si frumôse, de siguru va produce opuri pretiôse. Ni pare reu, câ nu potemu publicá poezi'a acêst'a. Tramite-ni altele, dar mai antâiu cotosce §. 6.

„Canteculu filomelei“ nu se pôte publicá, tramite-ni atare prosa.

„Romanulu lacrimandu“ e o incercare frumôsica, dar nu e inca pentru publicitate.

Despre musica si dantiu a sositu si nu peste multu se va si publicá.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1868. prin **Alexandru Kocsi** (in tipograf'a lui Érkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piat'a de pesci Nr. 9.

La numerulu presinte alaturamu si col'a de prenumeratiune.